

REPUBLIKAVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Številka:
0070 – 45/2025-2337

Verzija 1

Datum: April 2026

Načrt ukrepov

— v primeru potrjene prisotnosti trihinele v Republiki Sloveniji

REPUBLIKAVENIJA

**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Številka:
0070 – 45/2025-2337

Verzija 1

Datum: April 2026

KAZALO

1	NAMEN, PODROČJE UPORABE IN PRAVNA PODLAGA.....	4
2	UKREPI V PRIMERU POTRJENE PRISOTNOSTI TRIHINELE.....	4
2.1	OBVEŠČANJE.....	4
2.2	DOLOČANJE PRISOTNIH VRST TRIHINEL	5
2.3	SLEDLJIVOST IN OZNAČEVANJE.....	5
2.4	PONOVO VZORČENJE V PRIMERU POTRJENE PRISOTNOSTI TRIHINELE V PRVEM VZORCU.....	6
2.5	PREPOVED PROMETA IN ZADRŽANJE MESA	7
2.6	OCENA - NEPRIMERNO ZA PREHRANO LJUDI	7
2.7	UNIČENJE MESA IN ŽIVALSKIH STRANSKIH PROIZVODOV (ŽSP).....	7
2.8	EPIZOOTIOLOŠKA PREISKAVA.....	8
2.9	STROŠKI.....	8
3	UKREPI NA RAVNI TRGOVINE NA DROBNO IN PRI POTROŠNIKU	9
3.1	MESO ZA LASTNO DOMAČO PORABO.....	9
3.2	IZBRUH OKUŽB ALI POSAMEZNIH PRIMEROV POTRJENE TRIHINELOZE PRI LJUDEH.....	9
4	PRILOGA.....	10

1 NAMEN, PODROČJE UPORABE IN PRAVNA PODLAGA

Trihineloza je parazitarna zoonoza, ki jo povzročajo gliste iz rodu *Trichinella spp.*. Izraz *trihinela* zajema katero koli odraslo ali razvojno obliko, ki pripada vrstam iz rodu *Trichinella*.

Trupe /meso dovzetnih živalskih vrst gojenih živali, uplenjene divjadi in medveda, katerih meso je namenjeno dajanju na trg, je treba obvezno analizirati na prisotnost trihinele.

Načrt ukrepov je pripravljen na podlagi 7. člena Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/1375 in določa postopke in ukrepe v primeru potrjene prisotnosti trihinele. Uporablja se za:

- Gojene prašiče in enoprste kopitarje, katerih meso je dano na trg;
- Uplenjene divje prašiče ter druge dovzetne živalske vrste, katerih meso je dano na trg ;
- Meso uplenjenih divjih prašičev in drugih vrst divjadi, dovzetnih za trihinelo, danih na trg, v sklopu Pravilnika o določitvi majhnih količin živil, pogojih za njihovo pridelavo ter o določitvi nekaterih odstopanj za obrate na področju živil živalskega izvora (Uradni list RS, št. 96/14, 100/25 – ZVHK in 100/25 – ZKme-2);
- Meso zaklanih prašičev za lastno domačo rabo ali meso uplenjene divjadi namenjene za lastno domačo rabo, v primeru potrjene prisotnosti trihinele.

Dokument ureja:

I. ukrepe za ravnanje z okuženimi trupi in njihovi deli;

II. določanje prisotnih vrst trihinel.

III. sledljivost trupov in delov mesa, ki vsebujejo prečno-progasto mišičnino,

IV. preiskavo vira okužbe in morebitnega širjenja med prostoživečimi živalmi;

V. ukrepe, ki jih je treba sprejeti na ravni trgovine na drobno ali potrošnika;

VI. ukrepe, ki jih je treba sprejeti, če okuženih trupov ni mogoče identificirati;

Načrt ukrepov se nanaša na trupe/meso za trihinelo dovzetnih živali kateregakoli porekla, namenjeno dajanju na trg – ne glede na to kje so bili rejeni, zaklani oziroma uplenjeni.

2 UKREPI V PRIMERU POTRJENE PRISOTNOSTI TRIHINELE

2.1 OBVEŠČANJE

1.1. Za preiskavo na trihinelo se kot uradni vzorci štejejo:

- vzorci vzeti v klavnicah (gojeni prašiči, enoprsti kopitarji),
- vzorci vzeti v obratih za obdelavo divjačine,
- vzorci vzeti v zbiralnicah uplenjene divjadi, v primeru dajanja na trg majhnih količin trupov ali mesa uplenjene divjadi in mesa medvedov, ki jih zagotovijo upravljalci lovišč (LD/LPN).

Vse uradne vzorce mora NVI vnesti v CIS EPI.

1.2. Laboratorij v primeru potrjene prisotnosti trihinele:

- takoj obvesti pristojni OU UVHVVR (13.člen Pravilnika o boleznih živali, Uradni list RS, št. 81/07, 24/10 in 100/25 – ZZdrŽiv);
- obvesti upravljalca lovišča in pristojni OU UVHVVR, v primeru dajanja na trg manjših količin divjadi;
- če analiza ni bila izvedena na NVI v Ljubljani, se takoj obvesti NRL za parazite, Gerbičeva 60, Ljubljana.
(Kontaktni podatki OU in laboratorijev so v prilogi.)

1.3. OU UVHVVR obvesti

- nosilca živilske dejavnosti (NŽD) kjer se hrani meso, ki je bilo vzorčeno in lastnika mesa/trupa;
- krajevno pristojni OU UVHVVR izvora živali, kadar to ni isti OU, ki je prejel obvestilo;
- inšpekcijo na GU UVHVVR;
- zdravstveno službo (NIJZ v primeru tveganja za ljudi: SSPCNB@nijz.si in območno enoto NIJZ);
- v primeru mesa uplenjenih divjih prašičev in drugih vrst divjadi, dovzetnih za trihinele, upravljalce lovišč. V kolikor gre za uplenjeno divjad tujega porekla OU UVHVVR obvesti GU UVHVVR – RASFF, ki preko AAC obvestijo državo, od koder izvirajo trupi teh živali.

1.4. Potrjena prisotnost trihinele v mesu gojenega prašiča, ki je bil zaklan za lastno domačo uporabo ali medveda, uplenjene divjadi, dovzetne za trihinele, katere meso je namenjeno za lastno domačo uporabo lovcev

Trihinela je uvrščena v Prilogo 1 Pravilnika o boleznih živali, zato mora veterinarska organizacija kadar se potrdi prisotnost trihinele obvestiti območni urad UVHVVR in informacijo vnesti v sistem CIS EPI, najpozneje do desetega dne v mesecu za pretekli mesec (13. člen navedenega Pravilnika).

2.2 DOLOČANJE PRISOTNIH VRST TRIHINEL

Laboratorij, ki potrdi prisotnost trihinele, pošlje pozitivne vzorce v **NRL za parazite, VF NVI, Gerbičeva 60, Ljubljana**, ki določi tudi vrsto trihinel (čl. 6 Izvedbene Uredbe Komisije (EU) 2015/1375), razen če osnovne analize niso izvedli že v NRL za parazite, VF NVI, v Ljubljani.

2.3 SLEDLJIVOST IN OZNAČEVANJE

Zagotovi se povezava med spremno dokumentacijo trupov, identifikacijo trupov in njihovih delov, ki vsebujejo prečno-progasto mišičnino, imetnikov trupov in vzorci za analizo. In kasneje tudi z rezultati ter evidenco ŽSP.

NŽD mora zagotoviti sledljivost trupov in pripadajočih delov, ki vsebujejo prečno-progasto mišičnino, tako, da se zagotovi sledljivost in lahko potrdi konkreten pozitivni trup, izloči negativne ter najde izvor, od koder je izviral trup živali, pri katerem se je potrdila prisotnost trihinele.

2.4 PONOVO VZORČENJE V PRIMERU POTRJEJENE PRISOTNOSTI TRIHINELE V PRVEM VZORCU

4.1 Ponovno vzorčenje se ne izvede:

- če je bil vzorec mesa, namenjen za javno potrošnjo, odvzet in analiziran individualno;
- če je bilo meso razrezano na kose pred znanimi rezultati oziroma obreznine, ki vsebujejo prečno progasto mišičnino iz pozitivne serije, kadar sledljivosti ni mogoče zagotoviti → v tem primeru se celotna količina serije obravnava kot pozitivna.

Uradni veterinar to meso oceni kot neprimerno za prehrano ljudi (Izvedbena uredba (EU) 2019/627 (čl. 31(2) in 45).

4.2 Ponovno vzorčenje se izvede v primeru pozitivnega skupnega vzorca

Vzorčenje izvede uradni veterinar, da identificira pozitiven trup in izvor. Slednje je pomembno zlasti, če gre za isto vzorčeno serijo živali različnih porekel.

Osnovna pravila vzorčenja, predilekcijska mesta, označevanje trupov in vzorcev, shranjevanje, dokumentacija, prevoz, sprejem vzorcev v laboratoriju in izvedbe analiz so določene v *Obveznem navodilu za izvajanje uradnega nadzora na področju trihinel, št. U0070-22/2021*.

◆ ORGANIGRAM – postopka vzorčenja na trihinely (primer)

Zbiranje vzorcev

- Skupno število vzorcev: 100
- Količina vzorca odvzeta posameznemu trupu: 50 - 60 g mišičnega tkiva

Oblikovanje skupnih vzorcev

- Vzorce se pri vzorčenju označi na način, da se jih lahko poveže s trupom in spremno dokumentacijo.
- Od vsakega vzorca se nato v laboratoriju vzame del, ki ga združi v skupni vzorec. Skupni vzorec je sestavljen iz 5 posameznih vzorcev.
- V primeru divjadi se priporoča analiza individualnih vzorcev.

Rezultati analiz skupnih vzorcev

- Če je skupni vzorec (od posamezne živali 20 g) negativen je vseh 5 posameznih vzorcev negativnih (brez nadaljnje analize)
- Če je skupni vzorec pozitiven → sledi preiskava individualnih vzorcev

Končna interpretacija

- Identificiranje pozitivnega vzorca / živali
- Kot pozitivni se smatra identificirani trup

2.5 PREPOVED PROMETA IN ZADRŽANJE MESA

Do prejema rezultatov dodatnih analiz morajo NŽD trupe in dele trupov, ki vsebujejo prečno-progasto mišičnino, hraniti ločeno in zadržati. ŽSP, ki se kategorizirajo kot ŽSP kategorije 1 in 2, lahko zapustijo obrat preden so znani rezultati analiz.

2.6 OCENA - NEPRIMERNO ZA PREHRANO LJUDI

Meso namenjeno za javno potrošnjo – klavnice, obrati za obdelavo divjadi

Uradni veterinar oceni kot neprimerno za prehrano ljudi (Izvedbena uredba (EU) 2019/627 (čl. 31(2) in 45):

- pozitiven trup in ŽSP gojenega prašiča, enoprstih kopitarjev, uplenjenih divjih prašičev in medveda,
- vse obreznine, ki vsebujejo prečno progasto mišičnino iz pozitivne serije, kadar sledljivosti ni mogoče zagotoviti,
- meso razrezano pred rezultati analiz na trihinelo, kadar je skupni vzorec pozitiven.

Trupi divjih prašičev in drugih vrst divjadi, dovzetnih za trihinelo ter medvedov, namenjeni končnemu potrošniku ali obratom za prodajo na drobno, ki neposredno oskrbujejo končnega potrošnika - zbiralnica uplenjene divjadi

- negativen izvid → usposobljena oseba za prvi pregled trupov uplenjene divjadi podpiše izjavo,
- pozitiven izvid → usposobljena oseba za prvi pregled trupov uplenjene divjadi obvesti uradnega veterinarja, ki odredi zaseg in odstranitev kot ŽSP kategorije 2.

2.7 UNIČENJE MESA IN ŽIVALSKIH STRANSKIH PROIZVODOV (ŽSP)

- Pozitivni trupi in deli prečno-progaste mišičnine oziroma razrezani kosi mesa se kategorizirajo kot **ŽSP kategorije 2** in se pošljejo v predelavo k koncesionarju (KOTO d.o.o.).
- NŽD mora predložiti dokazilo o uničenju OU UVHVVR.
- ŽSP, ki so kategorizirani kot ŽSP kategorije 1 in 2, lahko zapustijo klavnico preden so znani rezultati.

2.8 EPIZOOTIOLOŠKA PREISKAVA

8.1 Obrati (gojeni prašiči, enoprsti kopitarji)

- uradni veterinar preveri izpolnjevanje biovarnostnih ukrepov, ki vključujejo tudi dostop glodavcev, stik z divjadjo;
- odredi ukrepe v skladu s Pravilnikom o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali (Uradni list RS, št. 49/24, 108/24 in 100/25 – ZZdrŽiv) in Pravilniku o boleznih živali - vsekakor izvajanje deratizacije;
- uradni veterinar obvesti prejemnike živali iz tega gospodarstva¹;
- lahko se imetnik živali odloči tudi za serološke preglede²;
- če gre za obrat s statusom, katerega uporaba nadzorovanih pogojev bivanja je uradno priznana → preklic priznanja. V klavnicah se prične z obveznimi pregledi na trihinely vseh gojenih prašičev na trihinely iz tega obrata ob zakolu.

8.2 Divjad (divji prašiči, medvedi)

- V primeru potrjene trihinely pri uplenjeni divjadi OU UVHVVR obvesti ZGS in LZS, in upravljalca lovišča od koder prihaja pozitiven divji prašič ali medved in sosednje lovske družine (širši obseg obveščanja določi UV v obvestilu).
- Svetuje se testiranje vseh uplenjenih dovzetnih vrst živali, ki izvirajo iz istega področja, kot uplenjena divjad pri kateri je bila potrjena trihinely, tudi če gre za meso, namenjeno za lastno domačo uporabo.
- V kolikor gre za uplenjeno divjad tujega porekla OU UVHVVR obvesti GU UVHVVR – RASFF, ki preko AAC obvestijo državo, od koder izvirajo trupi teh živali.

8.3 Tveganje za ljudi

- OU UVHVVR obvesti NIJZ, če obstaja tveganje za prenos na človeka na SSPCNB@nijz.si in območno enoto NIJZ.
- OE NIJZ izvede epidemiološko preiskavo in svetovanje zlasti osebam, ki so zaužile meso z ličinkami trakulje.

2.9 STROŠKI

Stroški analiz na trihinely in morebitno uničenje trupov/mesa so na strani nosilca živilske dejavnosti oziroma upravljalca lovišča.

¹ Za meso za lastno domačo porabo ni zahteve za analizo na trihinely,

² Serološki pregled v primeru negativnega rezultata ne pomeni, da živali ni priporočeno ob zakolu testirati, saj se lahko naknadno okužijo. Za manjše reje to opravi NRL v okviru svojih dejavnosti.

3 UKREPI NA RAVNI TRGOVINE NA DROBNO IN PRI POTROŠNIKU

3.1 MESO ZA LASTNO DOMAČO PORABO

V kolikor je dal rejec ali lovec v analizo na trihinelo vzorec mesa zaklanega prašiča ali odstreljenega divjega prašiča za lastno domačo porabo in se potrdi prisotnost trihinele, se rejcu ali lovcu svetuje, da se tako meso in izdelki iz tega mesa ne uporabijo za prehrano ampak se zavržejo oziroma neškodljivo uničijo (KOTO d.o.o.).

3.2 IZBRUH OKUŽB ALI POSAMEZNIH PRIMEROV POTRJENE TRIHINELOZE PRI LJUDEH

NIJZ v primeru izbruha okužb ali posameznih primerov potrjene trihineloze pri ljudeh:

- izvede epidemiološko preiskavo in prijavi izbruh okužb;
- če je primerno analizira meso in mesne izdelke iz njihovega gospodinjstva na trihinelo. Preiskavo se opravi z eno od metod določenih v Izvedbeni Uredbi Komisije (EU) 2015/1375;
- v primeru potrjene prisotnosti trihinele v mesu ali izdelkih iz mesa, ki so po poreklu iz Slovenije, se:
 - Izvede epizootiološka preiskava vira (gospodarstvo ali lovišče).
 - Laboratorij, ki potrdi prisotnost trihinele, pošlje pozitivne vzorce v NRL za parazite, VF NVI, Gerbičeva 60, Ljubljana, ki določi tudi vrsto trihinel (čl. 6 Izvedbene Uredbe Komisije (EU) 2015/1375), razen če osnovne analize niso izvedli že v NRL za parazite, VF NVI, v Ljubljani.
- po potrebi GU UVHVVR izvede umik/odpoklic preko RASFF, obvesti OU in NIJZ.

4 PRILOGA

Kontaktne osebe na GU UVHVVR		
MAJA KOKALJ	maja.kokalj@gov.si	01 300 13 49
MAJA BAJT	maja.bajt@gov.si	01 300 13 51
DEŽURSTVO 24/7	rasff.si@gov.si	031 690 923

Kontaktni podatki koordinatorjev in namestnikov koordinatorjev na OU UVHVVR		
CELJE	OU-Celje.UVHVVR@gov.si	03 425 27 70
KOPER	OU-Koper.UVHVVR@gov.si	05 663 45 00
KRANJ	OU-Kranj.UVHVVR@gov.si	04 231 93 00
MARIBOR	OU-Maribor.UVHVVR@gov.si	02 238 00 00
NOVA GORICA	OU-NovaGorica.UVHVVR@gov.si	05 330 22 70
NOVO MESTO	OU-NovoMesto.UVHVVR@gov.si	07 393 42 25
LJUBLJANA	OU-Ljubljana.UVHVVR@gov.si	01 234 45 50
POSTOJNA	OU-Postojna.UVHVVR@gov.si	05 721 15 50
PTUJ	OU-Ptuj.UVHVVR@gov.si	04 231 93 00
MURSKA SOBOTA	OU-MurskaSobota.UVHVVR@gov.si	02 521 43 40

Kontakti podatki laboratorijev	
NVI Ljubljana, ki je tudi NRL za parazite	01 477 91 77
NVI Maribor	02 252 50 08
NVI Celje	03 541 93 36
NVI Kranj	04 277 06 00
NVI Novo mesto	07 332 51 17
NVI Nova Gorica	05 338 37 00

Območne enote NIJZ – kontaktne številke in naslovi		
Celje	epidemiologiOE@nijz.si	03 42 51 200
Koper		05 66 30 800
Kranj		04 20 17 160
Ljubljana		01 58 63 900
Maribor		02 45 00 100
Murska Sobota		02 53 02 110
Nova Gorica		05 330 86 12
Novo mesto		07 39 34 100
Ravne na Koroškem		02 87 05 600

Lovska zveza Slovenije (LZS)		
Osnovni kontakt	lzs@lovska-zveza.si	01 241 09 10
Gregor Bolčina	gregor.bolcina@lovska-zveza.si	01 241 09 24

Zavod za gozdove Slovenije (ZGS)		
Osnovni kontakt	zgs.tajnistvo@zgs.si	01 470 00 50
Miha Marenče	miha.marence@zgs.si	

Koto d.o.o.		
Osnovni kontakt	koto@koto.si	01 5878 100
Rok Pustoslemšek	rok.pustoslemsek@koto.si	01 5878 151

REPUBLIKAVENIJA

**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Številka:
0070 – 45/2025-2337

Verzija 1

Datum: April 2026

REPUBLIKAVENIJA

**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Številka:
0070 – 45/2025-2337

Verzija 1

Datum: April 2026